EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2022/1780,

4. mai 2022,

tähelepanekutega, mis on Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) 2020. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa

EUROOPA PARLAMENT,

— võttes arvesse oma otsust Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve 2020. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0108/2022),

A. arvestades, et Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (edaspidi „amet“) tulude ja kulude kalkulatsiooni ([1]) kohaselt oli ameti 2020. aasta lõplik eelarve 56 246 722 eurot, st 18,72 % suurem kui 2019. aastal; arvestades, et ametit rahastatakse liidu eelarvest (16 765 425 eurot, mis moodustab 29,81 % kogueelarvest), liikmesriikide riiklike järelevalveasutuste osamaksetest (21 603 906 eurot ehk 38,41 % eelarvest) ja järelevalve alla kuuluvate üksuste tasudest (15 561 159 eurot ehk 27,67 % eelarvest);

B. arvestades, et kontrollikoda märkis oma aruandes ameti eelarveaasta 2020 raamatupidamise aastaaruande kohta (edaspidi „kontrollikoja aruanne“), et ta sai piisava kindluse selle kohta, et ameti raamatupidamise aastaaruanne on usaldusväärne ning selle aluseks olevad tehingud on seaduslikud ja korrektsed;

Eelarve haldamine ja finantsjuhtimine

1. märgib rahuloluga, et 2020. aastal tehtud eelarve jälgimise alaste pingutuste tulemusel oli eelarve täitmise määr 99,03 %, st 2019. aasta omast veidi (0,92 %) madalam; märgib, et maksete assigneeringute täitmise määr oli 85,51 %, st eelnenud aasta määrast 3,26 % madalam;

2. võtab teadmiseks kontrollikoja tähelepaneku, et 2020. aasta märtsis allkirjastas amet Kanada ettevõttega andmeteenuste raamlepingu, mis kehtib maksimaalsed seitse aastat; märgib, et lepingu maksimumsummat ei olnud selgelt välja toodud, mis vähendab allkirjastatud lepingu läbipaistvust; märgib, et pärast auditit võttis amet selle sisekontrolli käigus tuvastatud tõsise puuduse kõrvaldamiseks parandusmeetmeid (raamlepingu täiendav allkirjastamine);

3. võtab teadmiseks, et kontrollikoja aruandes märgiti, et amet ei kohaldanud Euroopa Komisjoni delegeeritud määrustes sätestatud intressimäära mitme reitinguagentuuri ja kauplemisteabehoidla 2020. aasta osamaksete hilinenud maksete puhul; märgib, et samuti ei määranud eelarvevahendite käsutaja kindlaks saadaolevaid summasid ega teinud ametlikku otsust loobuda viivisintresside (karistuse) sissenõudmisest, nagu on nõutud finantsmääruse artiklis 101; märgib peale selle, et 2020. aasta kogunenud intresside summa oli 13 601 eurot, mis moodustab ameti andmetel 0,1 % 2020. aasta tasude kogusummast; võtab võetud parandusmeetmed teadmiseks ja palub ametil eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile kõigist asjakohastest edusammudest aru anda;

4. märgib, et amet nõuab reitinguagentuuridelt ja kauplemisteabehoidlatelt tasusid ning et sellised tasud peaksid katma üksnes ameti sellised kulud, mis on seotud võetavate tasudega; märgib siiski, et kontrollikoda leidis, et võetud tasud ületasid seotud kulu, tekitades seega ülejäägi; märgib, et amet järgib oma tasude küsimuses komisjoni suuniseid eelarve koostamise mudeli kohta ja püüab võimaluse korral piirata ristfinantseerimist; võtab siiski teatavaks, et see on ameti eelarvestruktuuri keerukuse tõttu üha raskem, kusjuures keeruline eelarvestruktuur piirab ka ameti suutlikkust kohaneda järelevalveasutusena turusündmustega, kasutades riskipõhist lähenemisviisi;

([1]) ELT C 114, 31.3.2021, lk 177.

5. võtab seoses kontrollikoja aruandest tulenevate tähelepanekutega teadmiseks, et reitinguagentuuridelt ja kauplemisteabehoidlatelt võetavate tasude üle- ja puudujääk võib viia tegevuse iga-aastase ristrahastamiseni; märgib, et amet peaks leidma mooduse sellise ristrahastamise vältimiseks; palub ametil eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile selles valdkonnas tehtud edusammudest aru anda;

6. võtab seoses kontrollikoja aruandest tulenevate tähelepanekutega teadmiseks, et amet ei ole kunagi kohandanud ega kavatsenud kohandada liikmesriikide pädevate asutuste hinnangul põhinevaid aasta N pensionimakseid tegelikele näitajatele; kutsub ametit üles võtma selles küsimuses meetmeid;

7. märgib, et ametil puudub õiguslik alus nõuda kauplemisteabehoidlatelt, et sõltumatud audiitorid nende kauplemisandmeid kinnitaksid; võtab teadmiseks ameti vastuse, et kauplemisteabehoidlate tasusid käsitlevat delegeeritud määrust tuleks arvutussüsteemi ühtlustamiseks muuta vastavalt komisjoni siseauditi talituse soovitustele; märgib peale selle, et 2020. aastal esitas amet komisjonile ettepanekud ja jagas neid ka kontrollikojaga, et probleem lahendada;

Tulemused

8. märgib rahuloluga, et amet kasutab põhiliste tulemusnäitajatena teatavaid suurusi, mille alusel hinnata oma tegevuse lisaväärtust ja muid eelarvehalduse parandamise meetmeid (näiteks analüüsitud riskiteemade arv, maksete assigneeringute tühistamise määr ja personalivoolavuse näitaja);

9. võtab teadmiseks, et amet vaatas läbi oma 2020. aasta tööprogrammi põhilised tulemusnäitajad, keskendudes mõju hindamisele; võtab samuti teadmiseks, et amet jätkab oma tegevuse kvalitatiivanalüüsi, koostades sihtotstarbelisi siseülevaateid ja kajastades projektidest saadud kogemusi;

10. võtab teadmiseks, et amet teeb Euroopa järelevalveasutuste ühiskomitee kaudu koostööd kahe teise Euroopa järelevalveasutusega – Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve ning Euroopa Pangandusjärelevalvega; võtab teadmiseks, et ühiskomitee viib läbi mikrotasandi usaldatavusanalüüse sektoriüleste suundumuste ning finantsstabiilsusega seotud riskide ja ohtude kohta, kuid tegeleb ka finantskonglomeraatide järelevalve, raamatupidamise ja auditeerimise, jaeinvesteerimistoodete ning tarbija- ja investorikaitsega seotud küsimustega; märgib, et ühiskomiteel on oluline roll ka teabevahetuses Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga ning Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ja Euroopa järelevalveasutuste vaheliste suhete arendamisel; märgib, et 2013. aastal allkirjastasid amet ja Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostöö Amet samuti vastastikuse mõistmise memorandumi, millega loodi teabevahetusraamistik juhuks, kui mõlema ameti õiguslikud kohustused langevad kokku energia hulgimüügiturgude valdkonnas, mis hõlmab kaupadega kauplemist ja tuletislepinguid; märgib, et amet täidab koos Euroopa Pangandusjärelevalvega peaarvepidaja funktsiooni ning et suur osa ameti hangetest on ühishanked, mis on tehtud koos teiste ametite ja komisjoniga; märgib peale selle, et amet on kasutusele võtnud halduse digiteerimisprogrammi, mis põhineb ühisel IT-tarkvaral, mis hõlmab kuut liidu ametit, mis teevad ühiselt koostööd, et teavitada üksteist parimatest kasutajatavadest ja uutest versioonidest;

11. võtab teadmiseks, et COVID-19 pandeemia tõttu viis amet 2020. aastal lõpule 81,5 % iga-aastases tööprogrammis sisalduvatest tegevustest, st 2019. aastaga võrreldes 13,5 % vähem;

12. võtab teadmiseks ameti rahulolu sellega, et parlament andis positiivse hinnangu ameti tegevusele kestliku rahanduse valdkonnas, et tagada finantstoodete ja -turgude kestlikkuse ja riskide küsimuses läbipaistvus; märgib rahuloluga, et amet panustab jätkuvalt aktiivselt kestlikkust käsitleva liidu õigus- ja tegevusraamistiku väljatöötamisse, mis on vajalik Euroopa rohelise kokkuleppe poliitiliste eesmärkide täitmiseks ja kiireloomulise ajakava elluviimiseks, eelkõige seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/95/EL, ([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/2088 ([3]) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL)

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta direktiiviga 2014/95/EL, millega muudetakse direktiivi 2013/34/EL seoses mitmekesisust käsitleva teabe ja muu kui finantsteabe avalikustamisega teatavate suurettevõtjate ja kontsernide poolt (ELT L 330, 15.11.2014, lk 1).

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2019. aasta määrusega (EL) 2019/2088, mis käsitleb jätkusuutlikkust käsitleva teabe avalikustamist finantsteenuste sektoris (ELT L 317, 9.12.2019, lk 1).

2020/852 ([4]); väljendab sellega seoses heameelt ameti 6. veebruaril 2020 avaldatud kestliku rahanduse strateegia üle, milles muu hulgas seati prioriteediks kestlikkuse integreerimine ühtsetesse eeskirjadesse;

Personalipoliitika

13. märgib, et 31. detsembri 2020. aasta seisuga oli ametikohtade loetelust täidetud 76,11 % ja liidu eelarves kinnitatud 226 ajutisest teenistujast oli ametisse nimetatud 172 (2019. aastal oli kinnitatud ametikohti 210); märgib, et 2020. aastal töötas ametis ka 68 lepingulist töötajat ja kümme lähetatud riiklikku eksperti;

14. võtab teadmiseks, et ameti kõrgema juhtkonna viiest liikmest kolm on naised; võtab teadmiseks, et ameti juhatuse kuuest liikmest kolm on samast soost; võtab lisaks teadmiseks, et ameti 250 töötajast 134 on mehed; juhib siiski tähelepanu sellele, et amet peaks uute töötajate värbamisel ja edutamisel pidama kõige olulisemaks kandidaatide oskusi, teadmisi ja kogemusi; peab vajalikuks võtta arvesse ka töötajate geograafilise esindatuse tasakaalustamist;

15. võtab teadmiseks, et ameti töökoormus suurenes 2020. aastal kavandatud viisil ning selle jaoks eraldati ametile 16 uut ametikohta, mis olid ette nähtud 2020. aasta mitmeaastases finantsraamistikus; võtab teadmiseks, et amet jaotas ametikohti ümber ka ameti sees, et panustada jätkuvalt kapitaliturgude liidu tegevuskavasse ja tulla toime Ühendkuningriigi liidust väljaastumise survega; võtab peale selle teadmiseks, et 2020. aastal pidi amet COVID-19 pandeemia põhjustatud kriisile reageerimiseks oma tööprogrammi läbi vaatama, lükates mõned kavandatud ülesanded edasi ja paigutades personali ameti sees uuesti ümber;

16. võtab rahuloluga teadmiseks, et kui COVID-19 pandeemia tõttu võeti kasutusele kaugtöökorraldus, korraldas amet veebiseansse, järgides oma poliitikat isiku väärikuse kaitsmise ning psühholoogilise ja seksuaalse ahistamise ennetamise kohta; väljendab heameelt selle üle, et 2020. aastal ei teatatud ühestki ahistamisjuhtumist, neid ei pidanud seega ka uurima või kohtus arutama;

Hanked

17. võtab teadmiseks ameti jõupingutused ühishankemenetluste kaudu teiste liidu ametitega koostoime loomiseks; võtab teadmiseks, et 2020. aastal osales amet 20 uues institutsioonidevahelises hankemenetluses koos teiste ametite, komisjoni ja Euroopa Parlamendiga, sealhulgas ühes menetluses, mida juhtis amet ise; julgustab ametit jätkama koostoime arendamist teiste liidu ametitega;

18. võtab teadmiseks, et 2020. aastal sai amet paberivaba süsteemi kasutuselevõtu tõttu kõigi oma finants- ja hankeprotsesside täielikust digitaliseerimisest rohkem kasu kui kunagi varem; võtab teadmiseks, et amet jätkas pandeemia ajal oma halduprotsesse ja täiustas tõhusust tänu digiallkirjade kasutuselevõtule;

Huvide konfliktide ennetamine ja haldamine ning läbipaistvus

19. märgib, et 27,66 % ameti eelarvest tuli järelevalve alla kuuluvatelt üksustelt võetud tasudest; märgib, et huvide konfliktide ärahoidmiseks on võetud meetmeid ning et liidu ametid ja välisaudiitorid on selliseid struktuure ja menetlusi ka auditeerinud; palub ametil eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile huvide konfliktide vältimiseks võetud meetmetest ka edaspidi aru anda;

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrusega (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).

20. võtab teadmiseks, et COVID-19 pandeemia mõju ja 2020. aasta kevadel turgudel valitsenud tõsise turbulentsi tõttu muutis ameti juhatus personali eetikapoliitikat, et võtta kasutusele ajutise üldise kauplemiskeelu võimalus teatud tingimustel finantsinstrumentides, et ära hoida siseteabe alusel kauplemise ohtu; tunneb heameelt asjaolu üle, et amet võttis hoolsalt arvesse Euroopa Ombudsmani poolt Euroopa Pangandusjärelevalvele esitatud soovitusi, mis puudutasid huvide konfliktide ennetamist ametist lahkuvate kõrgemate juhtide töösuhtejärgse tegevuse kontekstis, ja lisas need 2020. aasta detsembris oma personali eetikapoliitikasse;

21. väljendab heameelt sammude üle, mida astuti ameti tegevuse läbipaistvuse suurendamiseks teabe andmisega ameti personali kohtumiste kohta väliste sidusrühmadega, ning võimaluse üle selle teabega ameti veebisaidil tutvuda;

22. väljendab heameelt asjaolu üle, et amet avaldab oma juhatuse liikmete ja juhtivtöötajate elulookirjeldusi ja majanduslike huvide deklaratsioone;

Sisekontroll

23. väljendab heameelt ameti sisekontrollisüsteemi iga-aastase hindamise üle ja järelduse üle, et see on olemas ja toimib hästi; võtab teadmiseks, et amet tuvastas kokku 22 puudust, millest suur osa olid väikesed ja millest ükski ei seadnud kahtluse alla sisekontrolli põhimõtete olemasolu ja nõuetekohast toimimist; märgib, et täheldatud parandusvõimalused on peamiselt seotud selliste aspektidega nagu kontrollikeskkond ja kontrollitoimingud; kutsub ametit üles oma iga-aastase hindamise raames selgelt hindama kontrollikoja tähelepanekuid, millest paljud on seotud sisekontrollisüsteemiga;

24. võtab teadmiseks, et kontrollikoda leidis, et IT-konsultatsiooniteenuste raamlepingu raames sõlmitud töötunde ja vahendeid käsitleva kokkuleppe alusel ameti heaks tehtavate töötundide jälgimisel rakendatav sisekontroll on nõrk; võtab teadmiseks, et kontrollikoda leidis, et ameti teostatavad kontrollid asjakohase kokkuleppe raames väljaspool tegevuskohta töötatud päevade tegeliku arvu kindlakstegemiseks olid ebapiisavad; märgib peale selle, et amet ei jälginud korrapäraselt töövõtja arvetel esitatud töötundide arvu, kuigi raamlepingu kohaselt oleks ta pidanud seda tegema; märgib, et amet omab seetõttu nõrka kontrolli kinnitamaks, et töövõtjale tehtavad maksed põhinevad õigel ajal esitatud kehtivatel ajatabelitel, mis kujutab endast märkimisväärset sisekontrollialast puudust; kutsub ametit üles võtma selles küsimuses meetmeid;

25. võtab teadmiseks komisjoni siseauditi talituse järelduse, et ameti tegevuspõhiseks juhtimiseks ja tasude kogumiseks loodud juhtimis- ja kontrollisüsteemid olid nõuetekohaselt kavandatud ja tõhusalt ellu viidud; võtab teadmiseks, et siseauditi talituse aruandes esitatud viiest soovitusest neli on juba ellu viidud; märgib peale selle, et amet viib viimase soovituse ellu 2021. aasta lõpuks koos uue tegevuspõhise juhtimise jaoks mõeldud IT-vahendi kasutuselevõtuga; palub ametil eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile selles valdkonnas tehtud edusammudest aru anda;

COVID-19 pandeemiale reageerimine ja toimepidevus

26. võtab teadmiseks, et amet lõi oma toimepidevuse kava ja moodustas toimepidevuse juhtimise meeskonna 2020. aasta veebruaris; märgib, et üldiselt avaldas pandeemia ametile olulist mõju mitmes valdkonnas, sealhulgas järelevalvenõukogu koosolekute ja ameti muude rühmakoosolekute sagenemine, digitaliseerimise ning audio- ja videokonverentsi- ning hääletusvahendite kasutamise suurenemine, sotsiaalmeedias veebipõhise kohaloleku ja veebikonverentsidel osalemise tähtsuse suurenemine ning vähenenud printimisest ja reisimisest tulenev CO_2 jalajälje vähenemine;

27. märgib, et reageeringuna COVID-19 kriisile tugevdas amet oma koordineerivat rolli seoses investeerimisfondide järelevalvega, korraldades liikmesriikide pädevate asutustega sagedast turusuundumuste ja järelevalveriskide, eelkõige likviidsusküsimuste alast teabevahetust;

Muud kommentaarid

28. märgib, et amet jätkas ettevalmistusi seoses Ühendkuningriigi liidust väljaastumise üleminekuperioodi lõppemisega kooskõlas oma missiooniga tugevdada investorikaitset ning edendada stabiilseid ja korrastatud finantsturge; märgib, et amet jätkas süstemaatilist analüüsi Ühendkuningriigi väljaastumise võimaliku mõju kohta liidu väärtpaberiturgudele ja finantsturu osalistele ning tegi tihedat koostööd pädevate asutuste, komisjoni ja Ühendkuningriigi finantsjuhtimisametiga, et leevendada tekkinud probleeme;

29. märgib, et amet uuris kogu 2020. aasta jooksul, kuidas jätkata kaugkoosolekute rakendamist ka pärast pandeemiat, et säilitada sellega seotud reiside vähenemine ja keskkonnakasu; julgustab ametit seda tegema ja palub ametil kõigist selles valdkonnas tehtud edusammudest aru anda;

30. nõuab hoonete ajakohastamist, et need vastaksid heitevabaduse standarditele, eelkõige päikesepaneelide paigaldamist kõigile ametile kuuluvatele hoonetele;

31. viitab eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsusele lisatud muude horisontaalsete tähelepanekute osas oma 4. mai 2022. aasta resolutsioonile ([5]) ametite tulemuste, finantsjuhtimise ja kontrolli kohta.

([5]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0196.